Tiia-Liis Jürgenson
Põhja-Tallinna Tegevuskeskus
Tiia-Liis.Jurgenson@ptsk.ee

Teie 05.10.2026 nr

Meie 30.10.2026 nr 14-1/262412/2609171

Lapse suunamine sotsiaalteenust saama

Austatud Tiia-Liis Jürgenson

Palusite selgitust, millist teavet peab Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet Põhja-Tallinna Tegevuskeskusele andma, kui ta suunab lapse keskuses osutatavat teenust saama.

Õiguskantsleri ülesanne on kontrollida, kas õigustloovad aktid on põhiseaduspärased, ning isikute avalduste alusel jälgida, kas riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused järgivad avalikke ülesandeid täites isikute põhiõigusi, -vabadusi ja hea halduse tava (õiguskantsleri seaduse § 15 lg 1 ja § 19 lg 1). Õigusnõu andmine ei ole õiguskantsleri ülesanne. Seetõttu piirdume üldiste selgitustega.

Tallinna Linnavolikogu õigusaktides ei ole täpsustatud, millised andmed tuleb teenuse osutajale edastada, kui amet suunab lapse teenust saama. Seetõttu peab lähtuma sotsiaalseadustiku üldosa seaduses (SÜS), sotsiaalhoolekande seaduses ja lastekaitseseaduses (LasteKS) sätestatud reeglitest.

Sotsiaalkaitse paremaks korraldamiseks peavad asutused ja isikud tegema koostööd (SÜS § 9 lg 1). Koostöö tuleb korraldada nii, et see arvestaks konfidentsiaalsuspõhimõtet ja isikuandmete kaitse põhimõtteid, ent koormaks sotsiaalteenust saavat inimest võimalikult vähe (SÜS § 9 lg 2). Sotsiaalkaitse on kõige tõhusam siis, kui see toimib tervikliku süsteemina ning kui avalikke vahendeid kasutatakse säästlikult ja otstarbekalt (SÜS § 10 lg 1).

Nendest põhimõtetest tuleneb, et asutus, kes suunab inimese teenust saama, peab edastama teenuse osutajale vajalikud andmed. Kui teenuse osutaja peab inimeselt uuesti samu andmeid küsima, mille inimene on suunavale asutusele juba esitanud, koormab see inimest põhjendamatult.

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet ja Põhja-Tallinna Tegevuskeskus on mõlemad Tallinna linna asutused (Tallinna põhimääruse § 52 lg 1). Seega annab inimesele abi Tallinna linn. Seetõttu võib eeldada, et Tallinna linna asutuste omavaheline andmevahetus korraldatakse nii, et inimene ei peaks sama teavet korduvalt esitama. Seadus keelab nõuda sotsiaalteenuse osutamisel inimeselt andmeid, mille ta on linnale juba andnud (SÜS § 30 lg 1). Kui linnaasutused küsivad abivajajalt üht ja sama informatsiooni, kulutavad mõlemad asutused ka tarbetult aega ja muid ressursse. Samuti võib seetõttu inimesele abi andmine viibida.

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet saab edastada Põhja-Tallinna Tegevuskeskusele teenuse osutamiseks vajalikud isikuandmed lastekaitseseaduse alusel. Seadus lubab kohalikul omavalitsusel

paluda lapse abivajaduse hindamiseks ja talle abi osutamiseks appi ka teisi spetsialiste ja asutusi (§ 34^2 lg 8). Sellisel juhul on kõigil kaasatud asutustel ja spetsialistidel õigus töödelda lapse ja tema perekonnaliikmete isikuandmeid, mis on loetletud lastekaitseseaduses (LasteKS § 34^2 lg 8).

Töödeldavate andmete hulka kuuluvad näiteks lapse terviseandmed, mis sisaldavad teavet lapse võimaliku abivajaduse kohta, eelkõige lapse arengu, terviseseisundi ja käitumise, trauma ja vigastuse, lapsele määratud ravi ja selle järgimise kohta (LasteKS § 34^2 lg 3 p 4). Samuti võivad last abistavad asutused vajaduse korral töödelda andmeid, mis puudutavad lapse hariduse omandamist, õpikeskkonnas toimetulekut, hariduslikku erivajadust ja tugiteenuse saamist ning last ennast või teisi kahjustavat käitumist (LasteKS § 34^2 lg 3 punktid 6 ja 10).

Tallinna Linnavolikogu kehtestatud määruses „Sotsiaalteenuse osutamise tingimused ja kord“ on kirjas, et lapsele osutatakse teenust juhtumiplaani alusel, mis lepitakse kokku ühiselt koos päevakeskuse, lapse ja tema perega (§ 11 lg 3 p 2).

Andmete edastamise kohta võib küsimusi tekkida ka muude sotsiaalteenuste korraldamisel. Sel juhul tasub kaaluda, kas linna õigusaktides oleks vaja täpsustada, millised andmed tuleb teenuse osutajale edastada. Sel juhul oleks nii suunajale kui ka teenuse osutajale selge, millist teavet neilt oodatakse. Nii teaks ka inimene ise, milliseid andmeid tema kohta edastatakse.

Loodame, et neist selgitustest on abi. Täname pöördumise eest.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Aru
laste ja noorte õiguste osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Teadmiseks: Tallinna linnapea, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet

Anne Haller 6938404
anne.haller@oiguskantsler.ee